

รายงานส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้
น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน

จัดทำโดย นางสาววิณา โอฬารเมธี
ตำแหน่ง นักวิชาการคลังชำนาญการ
สังกัด กองตรวจจ่าย สำนักการคลัง

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรนักบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๓๕
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คำนำ

การใช้งบประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัด กรุงเทพมหานคร ในแต่ละปีมีจำนวนเกือบพันล้านบาท ซึ่งกองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุเป็นหน่วยงานที่จัดทำรายงานการใช้งบประมาณฯ ดังกล่าว เพื่อแจ้งให้แต่ละหน่วยงานได้ทราบว่า ในตลอดปีงบประมาณ มีการใช้งบประมาณเป็นจำนวนเท่าใด และจะได้นำมาเป็นข้อมูลสำหรับการตั้งงบประมาณในปีต่อไป

ที่ผ่านมากระบวนการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานไม่เป็นปัจจุบัน ประกอบกับหน่วยงานไม่ได้ให้ความสำคัญกับการรายงานงบประมาณฯ ดังกล่าวเท่าที่ควร เนื่องจากเมื่อใกล้ถึงสิ้นปีงบประมาณ สามารถถัวจ่ายเงินจากหน่วยงานที่มีเงินเหลือหรือจัดสรรจากเงินงบกลางแทนได้ ดังนั้น ผู้จัดทำจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเฉพาะแทนการจัดทำในรูปแบบเดิม เพื่อให้แต่ละหน่วยงานสามารถนำไปวางแผนการควบคุมการเบิกจ่ายงบประมาณ ให้อยู่ภายในกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับอย่างเหมาะสม จำเป็น อีกทั้งยังสามารถนำเงินงบประมาณที่เหลือจ่ายไปสนับสนุนภารกิจด้านอื่นของกรุงเทพมหานครได้อีกทางหนึ่ง

วิณา โอฟารเมธี
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

สารบัญ

	หน้า
ชื่อเรื่อง	๑
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์และเป้าหมาย	๒
ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ	๓
กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	๖
ระยะเวลาการดำเนินการและงบประมาณ	๘ - ๙
แนวทางการติดตามและประเมินผล	๙
ข้อเสนอแนะ	๑๐

๑. เรื่อง การพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของ หน่วยงาน

๒. หลักการและเหตุผล

กรุงเทพมหานครในฐานะที่เป็นเมืองหลวงของประเทศไทย และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบในหลายด้านเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ขั้นพื้นฐานของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร อาทิเช่น งานด้านจราจรและขนส่ง งานด้านสิ่งแวดล้อม งานด้านการศึกษา งานด้านการป้องกันและรักษาด้านสุขภาพ งานด้านการพัฒนาชุมชน ฯลฯ ซึ่งจะต้องมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมาก โดยในปัจจุบันความต้องการได้รับบริการของประชาชนที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้การให้บริการของกรุงเทพมหานครยังมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรและงบประมาณที่สูงขึ้นตามไปด้วย กรุงเทพมหานครจึงควรมีการบริหารจัดการ รวมถึงการควบคุมที่ดีและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทรัพยากรที่มีใช้อยู่ รวมทั้งเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร สามารถนำไปใช้ในการสนับสนุนภารกิจของกรุงเทพมหานครให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยจะนำไปสู่การพัฒนาสภาพแวดล้อม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะดวกสบายและการได้รับบริการต่าง ๆ ของประชาชนที่ดีขึ้น เพื่อให้ทัดเทียมกับมหานครอื่น ๆ ได้

ตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ระยะ ๒๐ ปี ระยะที่ ๑ มีเป้าหมายต้องการที่จะปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพทางการเงินการคลัง โดยเฉพาะการปรับปรุงประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ การพัฒนาระบบข้อมูลทางการเงินการคลังเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ และให้สอดคล้องกับความจำเป็นในการพัฒนาเมืองและยังคงรักษาวินัยทางการคลัง ต่อมาในระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) โดยวิสัยทัศน์กรุงเทพฯ ยุทธศาสตร์ด้านที่ ๗ : การบริหารจัดการเมืองมหานคร มิติที่ ๗.๔ การคลังและงบประมาณ เป้าหมายที่ ๗.๔.๑ กรุงเทพมหานครมีการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง และการงบประมาณที่เป็นมาตรฐานสากลและเกื้อหนุนต่อการพัฒนากรุงเทพมหานครในระยะยาวซึ่งในด้านการบริหารงบประมาณรายจ่าย ข้อ ๒.๖ การตั้งงบประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิงยานพาหนะตั้งตามรายจ่ายจริง แต่จากที่ผ่านมา ราคาน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นมีการขึ้นลงอยู่ตลอดเวลา หรือบางหน่วยงานมีการจัดซื้อ/เช่ารถยนต์ ในระหว่างปีงบประมาณ ฯลฯ ทำให้เงินงบประมาณที่ได้รับไว้เมื่อต้นปีงบประมาณไม่เพียงพอ จึงทำให้ต้องมีการจัดส่งรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น เพื่อแจ้งให้หน่วยงานที่มีเงินงบประมาณเหลือน้อย ดำเนินการโอนเงินงบประมาณมาเพิ่มเติมให้ ซึ่งถ้าการจัดส่งรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันฯ ให้หน่วยงานทราบได้อย่างเป็นปัจจุบัน ก็จะสามารถทำให้บริหารงบประมาณฯ ของตนเองได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจากที่กล่าวมาข้างต้น ถ้านำมาพิจารณากับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักการคลัง “การจัดเก็บรายได้ การเงิน การคลัง และทรัพย์สินของกรุงเทพมหานครมีการบริการที่ทันสมัย โปร่งใส มีประสิทธิภาพ” ซึ่งตรงกับเป้าประสงค์ที่สอดคล้องกับการที่จะพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน ตามข้อ ๒. ระบบการเงิน การคลังและทรัพย์สิน ได้รับการพัฒนาให้มีการปฏิบัติที่ถูกต้องรวดเร็ว ลดขั้นตอน โปร่งใส ตรวจสอบได้

สำนักการคลัง โดยกองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ จะเป็นกลุ่มงานจัดหาพัสดุที่ทำหน้าที่รับผิดชอบด้านการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ ซึ่งที่จะกล่าวในรายงานส่วนบุคคลนี้ จะเป็นในส่วนของการจัดซื้อวัสดุน้ำมัน

เชื้อเพลิงและหล่อลื่นทุกชนิด ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่โอนงบประมาณมาตั้งจ่ายที่สำนักงานคลัง เพื่อให้บริการกับรถยนต์ รถส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องทุ่นแรง เรือยนต์ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน , สำนัก และสำนักงานเขต , ควบคุมการเบิก - จ่าย น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นที่สถานีจ่ายน้ำมันกรุงเทพมหานคร ทั้ง ๔ แห่ง ได้แก่ สถานีจ่ายน้ำมันกรุงเทพมหานคร ดินแดง , บางแค , สายไหม และอ่อนนุช , การพิจารณาเพิ่ม - ลดจำนวนน้ำมันฯ ตามที่หน่วยงานเสนอขอเข้ามา ซึ่งการให้บริการด้านการเบิกจ่ายน้ำมันฯ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามภารกิจต่าง ๆ ของหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น เริ่มจากที่สำนักงบประมาณกรุงเทพมหานครจะโอนเงินงบประมาณรายจ่ายค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นจากหน่วยงานเจ้าของงบประมาณต่าง ๆ ได้แก่ สำนักงาน สำนักและสำนักงานเขต โดยการโอนอัตโนมัติให้กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ เพื่อทำหน้าที่จัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นทุกประเภท ควบคุมการใช้เงินงบประมาณ ตลอดจนควบคุมการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น โดยการควบคุมจะเป็นในลักษณะยอดรวม และแยกเป็นแต่ละหน่วยงาน ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถควบคุมเงินงบประมาณของแต่ละหน่วยงานไม่ให้เบิกเกินตามที่ได้โอนมา กรณีที่บางหน่วยงานมีการใช้เงินงบประมาณค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเกินจากเงินงบประมาณที่โอนมา ทำให้ต้องมีการถัวจ่ายจากเงินงบประมาณของหน่วยงานอื่น และเมื่อถึงสิ้นปีถ้าเงินงบประมาณที่ได้รับโอนมาตั้งแต่ต้นปี ยังไม่เพียงพอกับยอดการใช้ น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น จะต้องขอจัดสรรเงินงบกลางจากสำนักงบประมาณกรุงเทพมหานคร เพื่อนำมาใช้เป็นค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นต่อไป ซึ่งถ้าแต่ละหน่วยงานมีการวางแผนควบคุมเงินงบประมาณที่มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งส่งผลให้มีการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง และการงบประมาณที่จะเกื้อหนุนต่อการพัฒนากรุงเทพมหานครในระยะยาวต่อไป

ดังนั้น การพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานให้มีความสมบูรณ์ และรวดเร็วทันต่อการพิจารณาวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณของหน่วยงาน จะทำให้แต่ละหน่วยงานสามารถบริหารจัดการเงินงบประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อกรุงเทพมหานครและยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือของทางผู้บริหารฯ ในการควบคุม วางแผนการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุสามารถแสดงจำนวนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน

๓.๒ เพื่อให้หน่วยงานผู้เบิกน้ำมันสามารถวางแผนควบคุมการเบิกจ่ายน้ำมันฯ ภายในกรอบวงเงินงบประมาณค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นที่ได้รับอย่างเหมาะสมและจำเป็น

๔. เป้าหมาย

๔.๑ กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุสามารถจัดทำรายงานการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของแต่ละหน่วยงานได้ภายในเดือนถัดไป

๔.๒ การบริหารจัดการเพื่อควบคุมการใช้จ่ายเงินงบประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของหน่วยงานมีความชัดเจน

๕. ความรู้ที่นำมาใช้ในการจัดทำรายงานฯ

คำนิยามศัพท์

๑. สารสนเทศ หรือสารนิเทศ

- เป็นคำศัพท์บัญญัติของคำว่า “Information” ราชบัณฑิตยสถานกำหนดให้ใช้คำได้ทั้งสองคำในวงการคอมพิวเตอร์ การสื่อสาร และธุรกิจนิยมใช้คำว่า “สารสนเทศ” ซึ่งมีความหมายกว้าง ๆ ว่า ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ต่าง ๆ ที่มีการบันทึกอย่างเป็นระบบ ตามหลักวิชาการ เพื่อนำมาเผยแพร่และใช้งานต่างๆ ทุกสาขา ส่วนคำว่า “เทคโนโลยีสารสนเทศ” หรือ Information Technology ที่มักเรียกว่า ไอที (IT) นั้น เน้นถึง การจัดการในกระบวนการดำเนินงานสารสนเทศหรือสารนิเทศ ในขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งแต่การเสาะแสวงหา การวิเคราะห์ การจัดเก็บ การจัดการ และการเผยแพร่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ความถูกต้อง ความแม่นยำ และความรวดเร็วทันต่อการนำมาใช้ประโยชน์ (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ๒๕๔๘ : ๑๐)

- กิตติ ภัคดีวัฒนกุล (๒๕๔๖ : ๒๘๑-๒๘๒) ได้ให้ความหมายของระบบสารสนเทศ (Information System) ว่า หมายถึง การรวบรวมองค์ประกอบต่าง ๆ (ข้อมูล การประมวลผล การเชื่อมโยงเครือข่าย) เพื่อนำเข้า (Input) สู่รูปแบบใด ๆ แล้วนำมาผ่านกระบวนการบางอย่าง (Process) ที่อาจใช้คอมพิวเตอร์ช่วยเพื่อเรียบเรียงเปลี่ยนแปลงและจัดเก็บเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ (Output) คือ สารสนเทศที่สามารถใช้สนับสนุนการตัดสินใจได้

๒. งบประมาณ

Allen Schick ได้กล่าวว่า งบประมาณมีหน้าที่ ๓ ประการ (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, ๒๕๔๖ : ๓๗-๓๘)

๑. ควบคุมการใช้จ่ายเพื่อเป็นไปอย่างถูกต้อง (Operational Control)

๒. ช่วยในการจัดการ (Management Control)

๓. ช่วยในการวางแผน (Strategic Planning)

จากปัญหาที่กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุไม่สามารถจัดทำรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานได้อย่างสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน ส่งผลให้หน่วยงานไม่สามารถพิจารณาวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณได้ภายในปีงบประมาณ จึงมีความสนใจที่จะนำแนวทางการแก้ไข ดังนี้

๑. หลักการวิเคราะห์ SWOT Analysis วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อนำจุดแข็ง (Strength) มาใช้ประโยชน์ และหาจุดอ่อน (Weakness) เพื่อนำมาแก้ไข วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อประเมินโอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) จะพบว่า

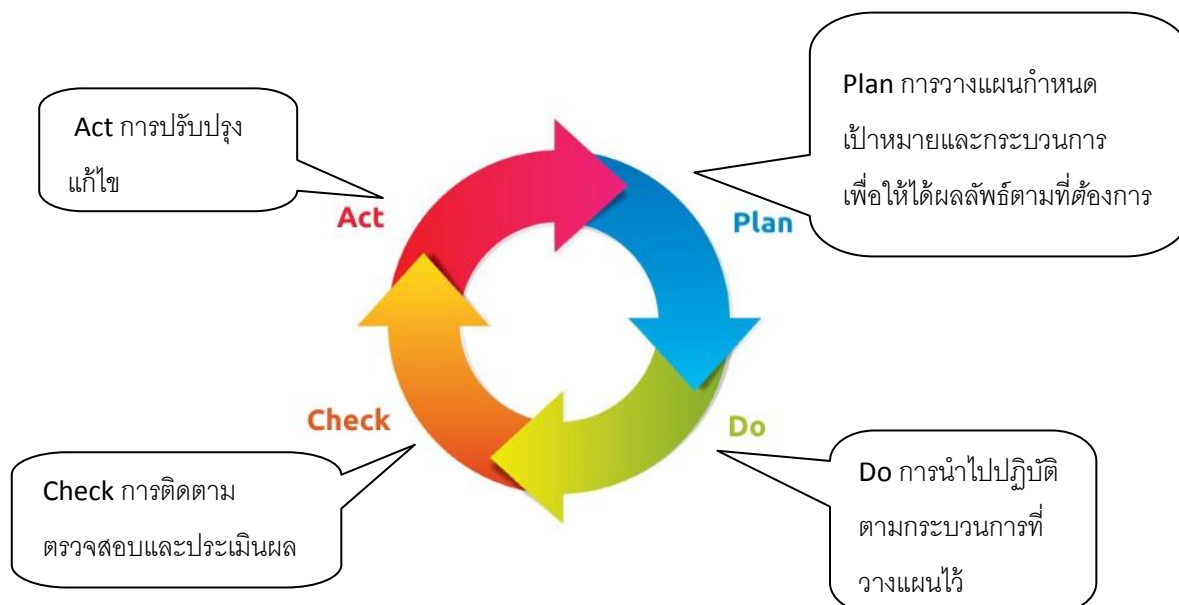
จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
- ผู้บริหารสำนักการคลังให้ความสำคัญกับการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบการรายงานด้วย	- การส่งข้อมูลการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นที่แต่ละหน่วยงานมาเบิกจากสถานีจ่ายน้ำมันกรุงเทพมหานคร ทั้ง ๔ แห่ง เข้ามาที่กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ เพื่อทำการรวมยอดการใช้น้ำมันในแต่ละเดือนของทุกหน่วยงาน เกิดความล่าช้าในการจัดส่ง

จุดแข็ง (Strength)	จุดอ่อน (Weakness)
- มีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของทุกหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานคร	- บางหน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครไม่มีการบริหารจัดการควบคุมงบประมาณ ในการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง และหล่อลื่นให้อยู่ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับเท่าที่ควร
- ได้รับความร่วมมือจากการประสานขอข้อมูลต่าง ๆ ในหน่วยงานสังกัดกรุงเทพมหานคร	- ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของกรุงเทพมหานคร (MIS ๒) ไม่มีการแจ้งเตือนแต่ละหน่วยงานเมื่อมีการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเกินวงเงินงบประมาณที่โอนมา
- กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุเป็นหน่วยงานเดียวที่ทำหน้าที่ด้านการจัดซื้อน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น และด้านการบริหารงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	
- มีทรัพยากรบุคคลที่มีความพร้อมจะปฏิบัติงานและบริหารจัดการงานที่มีความยุ่งยากซับซ้อน	

โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
- แผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๒๐ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) ยุทธศาสตร์ด้านที่ ๗ การบริหารจัดการเมืองมหานคร มิติที่ ๗.๔ การคลังและงบประมาณ เป้าหมายที่ ๗.๔.๑ กรุงเทพมหานครมีการบริหารจัดการด้านการเงินการคลัง และการงบประมาณที่เป็นมาตรฐานสากลและเกื้อหนุนต่อการพัฒนากรุงเทพมหานครในระยะยาว	- ราคาน้ำมันที่ขึ้นลงและสภาพการจราจรในสังคมปัจจุบัน มีผลกระทบกับงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของบางหน่วยงาน
- กรุงเทพมหานคร มีการกำหนดกิจกรรมเพื่อให้ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการรณรงค์การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดความคุ้มค่า	- ผู้บริหารกรุงเทพมหานคร หรือรัฐบาล มีนโยบายหรืองานเร่งด่วนให้หน่วยงานในสังกัดกรุงเทพมหานครต้องปฏิบัติ ส่งผลให้ปริมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นมีปริมาณเพิ่มขึ้น (ไม่สามารถควบคุมได้)

๒. หลักการบริหารงานแบบ PDCA (Plan – Do – Check – Act)

เมื่อทำการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ทราบจุดแข็ง จุดอ่อน และสภาพแวดล้อมภายนอก ประเมินโอกาสและอุปสรรค เรียบร้อยแล้ว จะนำการบริหารงานคุณภาพ PDCA มาใช้ในการวางแผนและปฏิบัติงาน เพื่อให้การพัฒนากระบวนการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นมีความสมบูรณ์ และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ P = Plan การวางแผนการดำเนินการ

- กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุดำเนินการจัดประชุมร่วมกัน โดยกำหนดกรอบแนวทางที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง หรือมีการพัฒนา หาแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานประจำ พร้อมจัดเตรียมรายละเอียดของข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณา กำหนดสิ่งที่ต้องการจะพัฒนาให้ชัดเจน ซึ่งการวางแผนจะช่วยทราบขั้นตอนหรือวิธีการปฏิบัติงาน ช่วยลดความสูญเสียด้านแรงงาน ทรัพยากร เวลาการทำงาน งบประมาณที่ใช้ และยังสามารถกำหนดระยะเวลาในการดำเนินการได้ตามที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ ๒ D = Do การลงมือปฏิบัติให้เกิดผล

- กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุปฏิบัติตามแผนการที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นระบบ โดยจะต้องมีการตรวจสอบระหว่างที่ลงมือปฏิบัติด้วยว่าได้ดำเนินการไปในทิศทางที่วางแผนไว้หรือไม่ อย่างไร และทำให้สามารถทราบปัญหาอุปสรรคจากการปฏิบัติได้ด้วย ซึ่งจะช่วยให้งานที่ปฏิบัติเกิดความเรียบร้อยไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดไว้ได้

ขั้นตอนที่ ๓ C = Check ติดตามประเมินผลทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ที่ได้

- กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุดำเนินการติดตามประเมินผลหรือมีการตรวจสอบผลที่ได้จากการพัฒนางานว่ามีความสมบูรณ์ เหมาะสม หรือไม่ อย่างไร เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นทราบว่าขั้นตอนของการปฏิบัติงานสามารถบรรลุถึงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้

ขั้นตอนที่ ๔ A = Act นำผลการประเมินมากำหนดแนวทางปรับปรุงให้ดีขึ้น

- กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุดำเนินการพิจารณาผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจสอบโดยผลลัพธ์ที่ได้จะมี ๒ กรณี คือ เป็นไปตามแผนที่มีการวางไว้ หรือไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ ซึ่งถ้าเป็นกรณีแรกให้นำแนวทางหรือวิธีการปฏิบัตินั้นมาจัดทำให้เป็นมาตรฐานและดำเนินการต่อไป พร้อมหาวิธีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น แต่หากเป็นกรณีที่ไม่น่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้ต้องนำข้อมูลที่รวบรวมหรือจัดเก็บไว้มาวิเคราะห์และพิจารณาว่าควรดำเนินการอย่างไร เช่น พิจารณาหาทางเลือกอื่นที่น่าจะมีความเป็นไปได้ ปรึกษาผู้มีความชำนาญเฉพาะทาง หรือมีการเปลี่ยนเป้าหมายใหม่ ฯลฯ

นอกจากการนำหลักวิเคราะห์ตามรายละเอียดข้างต้น ทั้ง ๒ แบบ อันจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานแล้ว เพื่อให้สามารถบริหารจัดการควบคุมงบประมาณฯ ของหน่วยงานให้อยู่ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับต่อไปนั้น อีกทางหนึ่งอาจจะต้องอาศัยการวางแผนทรัพยากรขององค์กร (Enterprise Resource Planning - ERP) มาประกอบด้วย โดยเป็นการนำระบบงานทุกอย่างในองค์กรมาทำการเชื่อมโยงเข้าด้วยกันและมีการนำข้อมูลจากทุกแผนงานต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยจะมีการใช้ซอฟต์แวร์เพื่อให้ข้อมูลต่าง ๆ เชื่อมโยงกันทั้งองค์กรและเป็นข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ และประสานกันเป็นหนึ่ง ทำให้ทุกหน่วยงานในองค์กรสามารถเข้าถึงข้อมูลที่จัดเก็บอยู่ในฐานข้อมูลอันเดียวกันได้ ซึ่งซอฟต์แวร์ที่ใช้จะต้องมีความยืดหยุ่น และสามารถปรับแต่งให้ตรงกับความต้องการใช้งาน รวมทั้งเมื่อจะมีการปรับเปลี่ยนต้องมีความสะดวกและมีประสิทธิภาพด้วย

๖. กรอบแนวทางการดำเนินการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

เนื่องจากการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานในปัจจุบัน ด้วยการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารของกรุงเทพมหานคร (MIS ๒) ยังแสดงจำนวนเงินการใช้งบประมาณไม่ตรงกับการควบคุมภายในกองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ จึงมีความเห็นว่าถ้ามีการพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน โดยให้แต่ละหน่วยงานสามารถทราบรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันของตนเองได้อย่างถูกต้องและมีความรวดเร็ว จะทำให้การรายงานงบประมาณฯ ดังกล่าว สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดได้ จึงมีความเห็นว่าต้องมีการดำเนินการทั้งหมด ๖ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เสนอผู้บริหารสำนักการคลัง เพื่อขอความเห็นชอบในการจัดทำพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเฉพาะ พร้อมทั้งขออนุมัติวงเงินงบประมาณในการดำเนินการ

- การขอความเห็นชอบและเสนอขออนุมัติวงเงินงบประมาณในการพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน อำนาจการตัดสินใจเป็นของผู้อำนวยการสำนักการคลัง และจะนำเงินงบประมาณที่ขออนุมัติไปใช้ในการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดทำโปรแกรมระบบงาน และการจัดการฝึกอบรมโปรแกรมให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ขั้นตอนที่ ๒ ดำเนินการจัดทำข้อกำหนดรายละเอียดของงาน

- ผู้อำนวยการสำนักการคลัง มอบให้กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ ในฐานะที่เป็นผู้จัดทำรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน ดำเนินการจัดทำขอบเขตงาน (TOR) พร้อมทั้งประสานกองพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์ สำนักยุทธศาสตร์และประเมินผล ร่วมกันเพื่อพิจารณากำหนดรายละเอียดการจัดทำโปรแกรมระบบงาน ประกอบด้วย ระบบประเภทของครุภัณฑ์, ระบบการเบิก - จ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น และระบบประมวลผลของหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน, สำนัก และสำนักงานเขตทั้งหมดที่ต้องเข้ามาใช้บริการเติมน้ำมันที่สถานีจ่ายน้ำมันกรุงเทพมหานคร ทั้ง ๔ แห่ง ซึ่งผู้จัดทำรายงานได้จัดทำระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน โดยสรุปได้ดังนี้

- ระบบประเภทของครุภัณฑ์

๑. สามารถบันทึกข้อมูลของรถยนต์ รถส่วนบุคคล รถจักรยานยนต์ เครื่องจักรกล เครื่องทุ่นแรง เรือยนต์ ของหน่วยงานในสังกัดสำนักงาน สำนัก และสำนักงานเขต โดยบันทึกหมายเลขทะเบียนของยานพาหนะนั้น ๆ และแสดงให้เห็นทราบว่าอยู่ในความควบคุมรับผิดชอบของหน่วยงานใดบ้าง

๒. ตรวจสอบได้ว่ายานพาหนะใดอยู่ระหว่างซ่อม ยุบสภาพ หรือรอการจำหน่าย โดยต้องประสานกับกองโรงงานช่างกล และหน่วยงานต่าง ๆ กรณียานพาหนะ อุปกรณ์ ๆ มีสภาพชำรุด ต้องทำการซ่อมแซม ให้มีหนังสือแจ้งมาที่กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุเพื่อทำการบันทึกข้อมูลเพิ่มเติม เนื่องจากช่วงเวลานั้นไม่สามารถมาเบิกน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นได้

- ระบบการเบิก - จ่าย น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น

๑. สามารถแสดงราคาของน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นในแต่ละเดือน โดยแยกเป็นประเภทของน้ำมัน ได้แก่ น้ำมันเบนซิน น้ำมันดีเซล แก๊สโซฮอล์ และน้ำมันหล่อลื่น

๒. สามารถแสดงจำนวนเงินงบประมาณที่โอนมาต้นปี , รับโอนเงินระหว่างปี, โอนเงินคืนระหว่างปี , การเบิกน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นระหว่างปีเป็นจำนวนเงินเท่าใด และคงเหลือปลายปีเป็นจำนวนเงินเท่าใด

๓. สามารถออกรายงานเป็นรายเดือน รายงวด และรายปี เพื่อแจ้งให้แต่ละหน่วยงานทราบว่า ขณะนี้หน่วยงานมียอดเงินงบประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นเหลืออยู่เป็นจำนวนเท่าใด โดยอาจนำมาใช้เป็นตัวชี้วัดผลงานได้อีกทางหนึ่ง

- ระบบประมวลผล

๑. สามารถประมวลผลการรายงานการใช้งบประมาณน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานเป็นรายเดือน รายงวด และรายปี โดยมีความถูกต้อง ทันต่อการพิจารณาวางแผนการใช้งบประมาณของแต่ละหน่วยงาน

ขั้นตอนที่ ๓ ดำเนินการจัดจ้างทำระบบโปรแกรมสำเร็จรูปเฉพาะ

- โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งการขอความเห็นชอบจัดจ้าง การเสนอราคา การขออนุมัติจัดจ้าง การตรวจรับงานจ้าง เป็นไปตามเงื่อนไขและข้อกำหนดที่ระบุไว้ในสัญญา

ขั้นตอนที่ ๔ ทดสอบระบบงานของโปรแกรม และจัดทำรายงานงบประมาณ

- หลังจากส่งมอบงานแล้ว เจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในระบบดังกล่าวจะต้องทดสอบ และสังเกตระบบของโปรแกรมการใช้งานเป็นช่วง ๆ หรือตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้าง รวมทั้งการเข้าถึงการใช้ระบบ ต้องครอบคลุมการใช้งานตามที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของระบบงานนั้น ๆ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถลดขั้นตอนของการทำงาน มีความสะดวกรวดเร็ว รวมทั้งมีความถูกต้อง สมบูรณ์ ของรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นดังกล่าว

ขั้นตอนที่ ๕ ประเมินผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงาน

- เมื่อมีการนำไปใช้งานในระยะเวลาหนึ่งแล้ว ควรจัดให้แต่ละหน่วยงานทำการประเมินผลว่า รายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นที่ออกจากระบบโปรแกรมสำเร็จรูป

๗. ระยะเวลาดำเนินการ

เริ่มดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓)

๘. งบประมาณ

ดำเนินการขออนุมัติจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๐,๐๐๐.- บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) เพื่อจัดทำโครงการการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นให้เป็นปัจจุบัน

๙. แนวทางการติดตามและประเมินผล

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๙.๑.๑ ระดับผลผลิต (Output)

กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุสามารถจัดทำรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานได้ครบถ้วนและทันเวลา ร้อยละ ๑๐๐

๙.๑.๒ ระดับผลลัพธ์ (Outcome)

กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุสามารถดำเนินการออกรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของแต่ละเดือน และส่งให้หน่วยงานเพื่อเป็นข้อมูลนำไปใช้ในการพิจารณาวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้อยู่ภายในวงเงินงบประมาณที่ได้รับ

๙.๒ วิธีการ/เครื่องมือ ที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล (สำเร็จ)

๙.๒.๑ วิธีการที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

- กองทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ สำนักการคลัง สามารถจัดทำรายงานการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของแต่ละหน่วยงานได้ภายในเดือนถัดไป

- หน่วยงานสามารถควบคุมงบประมาณค่าวัสดุน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นได้อย่างชัดเจน

๙.๒.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

- ความถูกต้องของจำนวนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานต่าง ๆ และระยะเวลาในการจัดทำรายงานฯ

- จากแบบสอบถามหรือแบบประเมินผลของแต่ละหน่วยงานว่าสามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นได้ภายในกรอบวงเงินงบประมาณฯ ที่ได้รับ

๑๐. ข้อเสนอแนะ

จากแนวคิดที่นำมาใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงานเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้การใช้จ่ายงบประมาณของกรุงเทพมหานคร ที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้รับการจัดสรรมา สามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามแผนงานที่มีการวางไว้ ทั้งนี้ หากหน่วยงานไม่ให้ความสำคัญ หรือขาดความรับผิดชอบ การรายงานงบประมาณที่จัดทำขึ้นมาอาจไม่บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดได้

อย่างไรก็ดี ผู้จัดทำในฐานะผู้รับผิดชอบในส่วนของการจัดทำรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน มีความเห็นเสนอแนะดังนี้

๑๐.๑ หน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ ควรตระหนักว่างบประมาณของกรุงเทพมหานครมีอยู่อย่างจำกัด จึงต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับให้เกิดความคุ้มค่า เกิดประโยชน์สูงสุดต่อหน่วยงาน กรุงเทพมหานคร ประชาชนและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

๑๐.๒ ผู้บริหารฯ ควรต้องให้การสนับสนุนและอนุมัติงบประมาณให้มีการพัฒนาการใช้ระบบสารสนเทศของกรุงเทพมหานครที่ครบวงจร และมีความต่อเนื่อง หรือให้มีการพัฒนาระบบโปรแกรมสำเร็จรูปให้เหมาะสมกับการใช้งานของแต่ละประเภท เพื่อให้การออกรายงานมีความสมบูรณ์ ลดเวลาและข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน รวมทั้งสามารถติดตาม ตรวจสอบ การใช้จ่ายเงินงบประมาณของแต่ละหน่วยงานได้อย่างเป็นปัจจุบัน

๑๐.๓ เสนอให้มีการกำหนดตัวชี้วัดการลดงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นภายในหน่วยงาน โดยอาจเป็นแผนการปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน เพื่อกำหนดให้เป็นเงินรางวัลประจำปี หรือนำเสนอผู้บริหารกรุงเทพมหานครให้ใช้เป็นดัชนีชี้วัดความสำเร็จของผลงาน/งาน KPI Key Performance Indicator เพื่อให้หน่วยงานเกิดความภาคภูมิใจว่าเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยประหยัดงบประมาณของชาติ รวมทั้งเป็นการลดมลภาวะทางอากาศได้อีกทางหนึ่งด้วย

๑๐.๔ ต้องมีการพิจารณาและตรวจสอบว่า โปรแกรมสำเร็จรูปเฉพาะที่จัดทำขึ้นมาเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาระบบการรายงานงบประมาณการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่นของหน่วยงาน มีปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินงานและต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการให้มีความเหมาะสมขึ้นหรือไม่ อย่างไร